

ZVEZA LASTNIKOV GOZDOV SLOVENIJE

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE

SINDIKAT KMETOV SLOVENIJE

ZDRUŽENJE PREDSTAVNIKOV AGRARNIH SKUPNOSTI SLOVENIJE

ZVEZA SLOVENSKE PODEŽELSKE MLADINE

DATUM: 8. 7. 2013

IZJAVA ZA JAVNOST V ZVEZI Z NOVO ZAKONODAJO :

1. PREDLOG ZAKONA O DAVKU NA NEPREMIČNINE
2. SPREMEMBE ZAKONA O KATASTRSKEM DOHODKU
3. SPREMEMBE ZAKONA O GOZDOVIH
4. ZAKON O DIVJADI IN LOVSTVU

V zadnjem času smo priča vse večjemu pritisku s strani države na zasebne gozdove in njihove lastnike. Lastnike gozdov se je prikazovalo celo kot glavne krivce za izvoz lesa v sosednje države, čeprav les samo posekajo in ga prodajo lesnim trgovcem, ki ga potem bodisi prodajajo doma ali pa ga izvažajo. Prav tako so na osnovi nekaj ekscesnih primerov, ko so lesni trgovci, ki so imeli tudi status kmeta utajevali davke na način, da so pavšalno nadomestilo lastnikov gozdov od katerih so odkupovali les pripisali nase, posplošili krivdo na vse lastnike gozdov. V zadnjem času lahko iz poročil v medijih razberemo, da je država kolektivno okrivila vseh (okrog) 450.000 lastnikov gozdov, da pravzaprav letno ukradejo en milijon kubičnih metrov lesa v lastnem gozdu in ga večinoma izvozijo v tujino. Takšne obtožbe so zelo krivične in v javnosti neupravičeno blatijo veliko večino lastnikov gozdov, ki v svojih gozdovih vzorno gospodarijo. Zasebni gozdovi so praviloma zelo dobro vzdrževani, zato so obtožbe, ki temeljijo zgolj na neki nezanesljivi statistični metodi, neutemeljene in tudi zlonamerne, saj se lastnike obtožuje tudi s ciljem, da bi bile spremembe Zakona o gozdovih čim lažje sprejete v državnem zboru. Pri tem mislimo predvsem na uvedbo prevoznic. Potrebno je tudi poudariti, da je en milijon kubičnih metrov, ki naj bi se letno pojavljal na trgu, pravzaprav les neznanega izvora. Slovenija namreč nima ustrezne kontrole pri uvozu lesa. Ne zanikamo, da se nekaj nelegalno posekanega lesa v slovenskih gozdovih lahko znajde tudi na trgu, vendar pa v Slovenijo v zadnjem času velike količine lesa (predvsem za kurjavo) tudi uvozimo, predvsem iz držav nekdanje Jugoslavije, Romunije in drugih držav.

Poleg tega lastnike gozdov država vse bolj stiska tudi na področju davkov. V pripravi je novi Zakon o davku na nepremičnine, ki naj bi bil za gozdove v primerjavi s sosednjo Avstrijo več kot dvakrat višji. Obeta se enormno povečanje davka na katastrski dohodek. Napovedane so drakonske kazni tudi za minimalne kršitve Zakona o gozdovih na področju novo uvedenih prevoznic.

Novi davki bodo najbolj prizadeli srednje velike hribovske in gorske kmetije, kjer bodo v gozdovih

sekali samo še za plačilo davkov za celotno kmetijo. Občutek imamo, da želi država dohodek iz gozda, ki je bil doslej na kmetiji porabljen za njen razvoj, preusmeriti v proračun in ga preliti v druge porabe, kmetije pa prepustiti životarjenju ali celo propadu.

V nadaljevanju podajamo naše mnenje o zgoraj naštetih zakonih.

1. PREDLOG ZAKONA O DAVKU NA NEPREMIČNINE

6. člen – davčne stopnje - 0,50 % za ostala zemljišča (kmetijska, gozdna, druga zemljišča).

Pripomba: Podpisniki izjave nasprotujemo tako visoki davčni stopnji za gozdove in kmetijska zemljišča.

Obrazložitev:

Temeljno stališče nevladnih organizacij (podpisnic izjave) je, da je v Sloveniji gozd (tudi po mnenju uglednih slovenskih pravnih strokovnjakov) najbolj ohlapna in omejena vrsta lastnine (tik pred razlastitvijo) in zato v novem zakonu zasluži posebno obravnavo.

Lastniki gozdov so že zaradi ekoloških funkcij gozda pri gospodarjenju močno omejeni. Pri poseku morajo upoštevati gozdnogospodarske načrte, v katerih je količina poseka omejena.

Gozdnogospodarski načrti določajo tudi način gospodarjenja in dovoljene posege, kot je gradnja gozdnih prometnic, tehnologija sečnje in spravila ipd. Zato je gospodarjenje z gozdovi že v osnovi bistveno bolj omejeno kot npr. na kmetijskih površinah.

Zakon o gozdovih v 5. členu določa da mora lastnik gozda dopustiti v svojem gozdu prost dostop drugim osebam, čebelarjenje ter lov in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali. V gozdovih se hrani divjad, ki je državna last in ki po uplenitvi postane last upravljavec lovišč. Lastniku v gozdu, ki je sicer njegova last, ostane tako samo les in škode po obiskovalcih in divjadi. Vse ostale, danes tudi že tržne dobrobiti pa ostanejo širši javnosti. Zato gozda v smislu nepremičnine nikakor ne moremo obravnavati enako kot npr. hiše, kjer ima lastnik ekskluzivo v uživanju te nepremičnine, oziroma poslovnega prostora, kjer ima lastnik ekskluzivo pri trženju.

Lastniki so pri gospodarjenju še dodatno omejeni na področjih krajinskih parkov, Triglavskega narodnega parka, primestnih gozdov, na območjih Nature 2000, ter na območjih s kulturno in naravno dediščino. Na teh območjih so potrebna še dodatna soglasja npr. za gradnjo gozdnih prometnic, brez katerih je gospodarjenje nemogoče in po katerih se lahko vozijo tudi vsi ostali uporabniki gozdnega prostora. Tudi gozdne prometnice imajo velik javni pomen, čeprav so v lasti lastnika gozda in sestavni del gozda. Gozdnogospodarski načrti na teh območjih pa zapostavljajo ekonomsko funkcijo gozdov na račun ostalih funkcij, ki pa jih lastniki gozdov v Sloveniji ne morejo tržiti.

Lastniki gozdov za omejitve pri gospodarjenju, kakor tudi za prost dostop drugih oseb ne dobijo nobenega nadomestila. Tako lahko lovci prodajajo meso in trofeje divjadi, ki so jo uplenili v njihovih gozdovih, pri čemer gredo prihodki lovskim družinam, koncesnine pa državi in občinam, škode po divjadi pa ostanejo lastniku. Pri tem je dovolj zgovoren podatek, da se iz slovenskih gozdov letno pridobi preko 1200 ton divjačine. Če k temu prištejemo še trofeje, lahko zaključimo, da se morajo slovenski lastniki gozdov odreči precejšnjemu dohodku od divjadi.

Na ljubljanski tržnici trgovci prodajajo gobe, ki so jih kupili od oseb, ki niso lastniki gozdov in so jih nabrali v tujem gozdu.

Lastnik gozda pa bi moral za svoj gozd plačevati davek, čeprav prav v tem gozdu izvajajo komercialne dejavnosti tudi druge osebe in organizacije.

Po drugi strani se vlaganja v gozdove s strani države iz leta v leto manjšajo in so že dosegle zanemarljivo nizko raven, primerljivo z letom 1994. Gozdovi so izvzeti tudi iz sistema pomoči v primeru naravnih nesreč. Tako letos beležimo ogromen snegolom v jugovzhodni Sloveniji (okrog 200.000 podrtih kubičnih metrov). Ponekod so uničene celotne parcele, lastniki pa niso deležni nobene pomoči države.

Tudi v primerjavi s tujino bi bili slovenski lastniki gozdov na slabšem in manj konkurenčni. Tako na primer v Avstriji davčna stopnja znaša več kot dvakrat manj (0,16 – 0,2 %) od predlagane v Sloveniji (0,50%), čeprav imajo tam lastniki gozdov veliko več možnosti pri trženju nelesnih gozdnih proizvodov, saj imajo tudi lovske pravice. Avstrijski zasebni gozdovi pa so širši javnosti tudi mnogo manj dostopni.

In nenazadnje je potrebno poudariti, da so gozdovi za lastnika osnovno sredstvo (za preživetje) in ne luksuz. Tudi zaradi tega je obdavčitev neupravičena.

Zaradi naštetega tako visoki obdavčitvi ostro nasprotujemo in menimo, da bi morali biti gozdovi izvzeti iz obdavčenja nepremičnin, oziroma, da lahko ta novi davek znaša samo toliko, kot sedanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest. Prepričani smo, da je vsaka dodatna obdavčitev lastnikov gozdov nesprejemljiva in tudi zelo nepoštena. Menimo, da popolnoma zadostuje, če lastniki plačujejo davek od katastrskega dohodka iz gozda ter da dvojna obdavčitev ni potrebna.

2. SPREMEMBE ZAKONA O KATASTRSKEM DOHODKU

Podobno kot pri Zakonu o davku na nepremičnine tudi na Zakon o katastrskem dohodku pri gozdovih močno vpliva omejena lastnina, saj lahko lastnik pridobiva dohodek samo od lesa, ne pa tudi od ostalih dobrin, kot so divjad in gozdni sadeži. Nasprotno - divjad, ki je v državni lasti se pase v zasebnih gozdovih, kjer nemalokrat povzroča tudi veliko škodo, predvsem v mladih gozdovih in tako lastniku manjša dohodek od lesa. Prav tako je dokazano, da pretirano nabiranje gob zaradi uničene mikorize zmanjšuje prirastek dreves. Lastniki, predvsem na turistično bolj obiskanih področjih, morajo prilagajati delo v gozdu zaradi številnih obiskovalcev gozdov. S tem se jim povečujejo stroški gospodarjenja in zmanjšuje dohodek iz gozda. Zaradi podobnih vzrokov je močno zmanjšan tudi dohodek iz gozda v primestnih gozdovih. V zadnjem času se vse večje omejitve (brez nadomestil) pri pridobivanju lesa dogajajo tudi v gozdovih, ki so vključeni v Naturo 2000, pri čemer se močno zmanjšuje tudi dohodek iz teh gozdov.

Zato menimo, da je vse naštetu potrebno nujno upoštevati pri novem izračunu katastrskega dohodka za gozdove. Poleg tega je nerazumljivo veliko nesorazmerje pri izračunu katastrskega dohodka za gozdove v primerjavi s kmetijskimi površinami. Katastrski dohodek na hektar za gozd je po novih izračunih ponekod tudi več kot 10X višji od katastrskega dohodka kmetijskih zemljišč, kar je ob veliko nižji boniteti, kot jo ima gozd v primerjavi z kmetijskimi površinami, popolnoma nerazumljivo. Po teh izračunih, bi lastniku površine v zaraščanju prinašale bistveno višji dohodek kot npr. njiva. Takšno obdavčenje bi najbolj prizadelo hribovske in gorske kmetije, ki imajo manj obdelovalne zemlje in večje površine gozdov in kjer so pogoji pridelave že tako najtežji.

Zaradi vseh omejitev, ki jih ima lastnina nad gozdom in zaradi katerih je dohodek od lesa za lastnika tudi dejansko manjši od izračunanega, zahtevamo, da se izračunani katastrski dohodek dodatno zmanjša za določen faktor zaradi omejitve lastninske pravice nad gozdom.

3. SPREMEMBE ZAKONA O GOZDOVIH

Prevoznicam za les vnaprej ne nasprotujemo. Menimo, da bi se zelo hitro pokazalo, ali je res na trgu en milijon kubičnih metrov nelegalno posekanega lesa in od kod prihaja. Vseskozi smo tudi opozarjali, da mora biti sistem dodelan, pregleden in enak za vse, tako za zasebne, kot tudi za državne gozdove. Vendar pa je po naši oceni sistem popolnoma nedodelan. V medijih smo celo zasledili, da bodo policisti in cariniki ugotavljali vrste in kakovostne razrede lesa na kamionu, torej izvajali opravila, ki se jih niti vsak gozdarski strokovnjak ne bi upal kar tako lotiti. Popolnoma nejasno je tudi, kako bo Zavod za gozdove Slovenije spremljal evidenco o prometu z gozdno lesnimi sortimenti v elektronski obliki.

Poleg tega sistem prevoznic ne bo enoten za vse gozdove, ampak se bo v državnih gozdovih delalo po starem, za zasebne pa bo uveden nov zelo strog sistem. Iz predloga zakona tudi ni razvidno, ali se bo tudi evidenca o prometu z gozdno lesnimi sortimenti iz državnih gozdov vodila na Zavodu v gozdove Slovenije. Če se ne bo, je sistem prevoznic popolnoma brez pomena.

Poleg tega, po naših informacijah za podjetja, registrirana v tujini poročanje za evidenco o prometu z gozdno lesnimi sortimenti ni potrebno.

Po tem sistemu bi bila sledljivost zagotovljena samo od zasebnega lastnika gozda do prvega skladišča, nato pa sledljivosti ne bi bilo več. Zato menimo, da je veliko bolj ustrezna sledljivost v okviru sistema certifikacije FSC, še posebej pa PEFC, ki bo v kratkem uveden za celotno Slovenijo. Ob uvedbi sistema prevoznic, bi prišlo na prvi stopnji sledljivosti do podvajanja, kar pa je vsaj z vidika stroškov nesprejemljivo.

Povsem nesprejemljiva in neživiljenjska je tudi uvedba prevoznic za les za lastno uporabo in predlog, da lastnik gozda sme prevažati brez izpolnjene prevoznice samo lesne sortimente do debeline 10 cm.

Hkrati bo pri prevoznicah problem še vsaj v naslednjih primerih:

- ob kontroli dokazovanje, da les ne izvira iz gozda oz. da se za posek teh dreves ne izdaja odločba ZGS-ja (parki, sadovnjaki...),
- problem ocenitve količine in kakovosti tovora ter mogoče neujemanje med odločbo ZGS-ja in ocenjeno ali celo izmerjeno količino odpeljanega lesa,
- nejasnosti pri prevozu drv oz. sekancev
- nejasnosti pri vmesnih skladiščih (npr. prevoz goli s kamionom do skladišča – (predelava v drva) – prevoz drv s traktorsko prikolico – do drvarnice.

Iz navedenega je razvidno, da v sistemu že na prvi pogled zijajo velike vrzeli, ob katerih bo korektna spremljava prometa z gozdno lesnimi sortimenti praktično nemogoča.

Zaradi naštetega takšnega sistema prevoznic, kot je sedaj predviden, ne podpiramo, saj ne bo upravičil stroškov, predvsem pa ne bo dosegel namena. Povzročil bo samo dodatne stroške in še večjo birokratizacijo gozdarstva.

Ta sprememba Zakona o gozdovih je nastala kot posledica kolektivne obtožbe vseh lastnikov gozdov, da letno nezakonito posekajo en milijon kubičnih metrov lesa. Z drugim besedami to pomeni (zaokroženo) 36.000 kamionov vlačilcev lesa ali dve strnjeni stoječi koloni (vozilo do vozila) od Kopra do Lendave (600 km), oz. 2.500 m³ lesa (90 kamionov vlačilcev) na vsakega revirnega gozdarja na leto, kar je popoln (fizični) absurd.

Zato je to resna in huda obtožba velikega števila državljanov Republike Slovenije. Poleg tega pa tudi močno diskreditira delo revirnih gozdarjev Zavoda za gozdove Slovenije, ki naj bi vršili pomanjkljiv nadzor v zasebnih godovih. Zato od zakonodajalca zahtevamo pojasnilo, kje je izvor teh trditev in kje je bila tako velika količina lesa posekana. Po uradnih podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je bilo v zadnjih petih letih nezakonito posekano bistveno manj lesa in sicer:

- leta 2011: 59.542 m³
- leta 2010: 68.117 m³
- leta 2009: 74.041 m³
- leta 2008: 47.984 m³
- leta 2007: 38.435 m³

V obdobju petih let med leti 2007 – 2011 je bilo po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije torej skupaj posekano 288.119 m³, kar pomeni manj kot 2% vse posekane lesne mase. To pa je bistveno manj od trditev o enem milijonu nelegalno posekanega lesa letno.

4. ZAKON O DIVJADI IN LOVSTVU

V zadnjih letih so na podeželju vse večji problemi tudi s preštevilno divjadjo. Škode so že tako velike, da lovske družine lastnikom zemljišč niti ne zmorejo več povrniti škode. Življenje in gospodarjenje s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči v nekaterih delih Slovenije postaja nemogoče. Zato zahtevamo, da se čim prej (še letos) spremeni tudi Zakon o divjadi in lovstvu, ki bi na novo postavil osnove za rešitev te pereče problematike.

Za konec je potrebno dodati, da se podpore države za zasebne gozdove, ki so bile vedno dokaj pičle, iz leta v leto zmanjšujejo. Krči se tudi javna gozdarska služba, v prihodnje pa lahko postane celo plačljiva. Lastnikom se v prihodnje napovedujejo velika davčna bremena. Z novimi zavarovanimi območji se želi še omejiti lastninsko pravico. Zato ugotavljamo, da se v zadnjem času pospešeno ruši ravnovesje, ki ga je vzpostavil zakon o gozdovih iz leta 1993, v katerem je lastnik gozda v zameno za dopuščanje koriščenja javnih funkcij v njegovem gozdu od države prejel subvencije za nego in varstvo gozdov ter delno tudi za vzdrževanje gozdnih prometnic, brezplačno pa je lahko koristil tudi usluge javne gozdarske službe.

V 71. Členu ustave RS je med drugim tudi zapisano: »Država skrbi za gospodarski, kulturni in socialni napredek prebivalstva na gorskih in hribovitih območjih.«

Najnovejše spremembe zakonodaje ki jih predlaga vlada niso v skladu z tem členom Ustave Republike Slovenije. Država vse manj skrbi za napredek prebivalstva na gorskih in hribovitih območjih in s takšnimi spremembami celo zavira razvoj teh območij.

Zato zahtevamo, da se ob večanju obveznosti lastnikov do države in zmanjševanju podpore javnim službam, lastnikom omogoči tudi izkoriščanje drugih dobrin gozda (lov, turizem, gozdni sadeži), za kar bo potrebna sprememba zakonodaje.

Ob takšnem nadaljevanju davčnih pritiskov in neupravičenih obtožb, se bomo prisiljeni odločiti za državljansko nepokorščino, v okviru katere bomo sami začeli z načrtnim celostnim gospodarjenjem v naših gozdovih. To pomeni, da bomo prisiljeni bistveno omejiti vse komercialne dejavnosti, ki jih v naših gozdovih zdaj izvajajo druge osebe in organizacije. Tu mislimo predvsem na lov, nabiranje gozdnih sadežev in organizirane turistične dejavnosti.

ZVEZA LASTNIKOV GOZDOV SLOVENIJE

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE

SINDIKAT KMETOV SLOVENIJE

ZDRUŽENJE PREDSTAVNIKOV AGRARNIH SKUPNOSTI SLOVENIJE

ZVEZA SLOVENSKE PODEŽELJSKE MLADINE